HISTOR ADMIRAPL EUS A VUEZ SANTEZ HÉLENA.

[IN VERSE.]

29

HISTOR ADMIRAPL

EUS A VUEZ

SANTEZ HELENA.

Var ton YAN GUERIN.

C. G. R. M.

BREMA e fell d'in disclêrya
Ar-Vuez Santez Helena:
Bezit attantif d'e c'hlêvet,
Ho calon sur a vo touchet.

Clêvet a refot he buez
Carguet eus a dristidiguez,
Hac ar martir e deveus bet,
Hac a so ganti c'hoarvezet.

Me lavaro dêc'h pen-da-ben
E voa hi caera femelen
A guement a vije cavet, .

49. 4. 19. 213.

Digitized by Google

Gant ar bed oll voa enoret.

Beza voa' vrassa qalite,
Pa voa hi merc'h da eur Roue ;
Rac merc'h voa d'ar roue Anton,
E Constantinopl voa e dron.

Pa voa Pab e Rom Sant Clement,
Ennes a voa eus he c'herent,
E voe bars er bed-mâ ganet
Er blaves pêvar c'hant ha dec.

Goude an Incarnation
A Jesus, hon Roue guirion,
Er guær eus a Gonstantinopl,
Hac estimet bras gant ar bobl.

Pa voa en oad a bemzec vloas,
He mam diganti a varvas,
Ma fallas d'e zad e c'hatet
Evit ma vije e bried.

Mont a eure da gaout ar Pab,
Hac en esper vavet e c'hrat,
Evit caout e gonsantamant
Da zemezi d'e verc'h yaouanq.

Ar Pab neuze pa er c'hlêvas,
A respont gant un horror bras :

Pelec'h ma'r c'histen var ar bed
A guemerfe' verc'h da bried?

Gant an Ils eo difennet,
Ha gant Doue eo ordrenet
Na vezo james eurenjet
Un tad d'e verc'h james nepret.

E ve demeet ur verc'h d'e zad,
Ennes so-ur c'hrim execrapl;
Ur c'hrim a enep al lezen,
Siouas, etouez ar gristenien.

P'e devoe clêvet Helena
Ec'h arruje sur, qement-mâ,
Var ar môr en em ambarqas,
Hac e Flandres en em rentas.

Eno pa voe hi arruet,
En un eclus en em rentet,
Pa voe tost da un abati,
E commanças son ar c'hlec'hi.

Neuze an oll leanezet
A voe qerqent bras estonet
O clêvet ar c'hlever o son,
Hac int mont oll en orêson.

Hac int mont ha sellet neuze

Piou a voa èru er c'hontre,
Ma remerqjont ur femeleu
A zeue d'o c'haout pen-da-ben.

Mont a rejont e procession,
Gant respet ha devotion,
Evit monet d'e rancontri,
Gant ur joa vras d'e saludi.

Ha pa velas hi aneze,
E voe estonet bras ive,
Hac oc'h o guelet a vanden
O tont d'e rancontr evellen.

Neuze recevjont anezi,
Ha cunduet d'an abati,
Rac guelet a rent oll certen
E care an Autrou souveren.

Mes na chommas qet pell gante,
E chenchas timat a gontre,
Dirac ar roue Catebron,
Un den cruel ha direzon.

Mont a eure var bord ar mor
Evit savetei e enor,
Hac e pedas merdaidi,
Mar plich ganeoc'h va ambarqi.

Un dra dcrrubl a arruas
Pa voant e creis ar mor glas,
Rac an dud oll a voa lazet
Gant ar c'horserrien arraget.

Exceptet Santez Helena,
A voa ur femelen ar gaëra;
O sonjal cavet he guerc'hdet,
E voa hi ganto reservet.

En orêson en em laqas,
Da Jesus en em recommandas:
M'ho ped, va Jesus, va Roue,
Conservit va virginite.

Pa voa achuet he feden
D'hor Zalver Jesus evellen,
Un tân-cus an Eê a.goesas,
Al lestr hac an dud a losqas.

Hi voe preservet gousconde
Gant ur planqen, dre c'hraç Doue,
Ec'h arruas e rivier Sign,
E qichennic bord ur Jardin.

Ar rivier' yê hete' Londres,
Hac eno e voa ur verjes,
Hac ur feunteun gaer a gavas,

En e c'hichen e tisquizas.

Ar roue Herri e guelas
Bars en un dristidigues vras,
Azeet etal ar feunteun,
Ha ne voa den en e c'hicheu.

Tostat a ras neuze outi,
Hac e c'houlennas diganti :
Livirit din presantamant
A belec'h oc'h, merc'hiq yaouanq.

Me zo eus a Gonstantinopl,
A guerent pinvidic ha nobl,
Hac a so amâ achappet
A dre' daouarn ar barharet.

Ah ! va c'halon a fazi din,
Rac naon a meus ; ne allân mui :
Pell bras so n'emeus dêbret tam,
Ha va c'halon em c'hreis a rann.

Ar roue Herri p'e c'hlêvas,
D'e Aumonier a gommandas
Monet pront da guerc'hat dezi
Peadra vit he soulaji.

Neuze en e c'hassas gantâ
Ebars en dy da loja,

Hac o tont d'e recommandi
Evel unan a dud an ty.

Goude-se e voent demezet,
Souden e voe grêt an euret,
Hac ar fest a badas gante
Betec an nombr a uguent de.

Daou vlaves antier ez int bet
En o flijadur assuret,
Qen en em gavas douguerez,
Neuze e devoe goal vuez.

Digant he mam-gaer, ar Zantez
E devoe calz a chaourentez;
Herves ma rapport an histoar,
E devoe calz eus a c'hlac'har.

Ar roue Herri a yas timat,
Da gaout an tad santel ar Pab,
Evel m'en doa recommandet
D'ar gombat ous ar Sarazinet.

Lezel a eure en secret
Tri verq er guær eus e gachet:
Rêi' ras unan da Helena,
Un all da Vari Clocestra.

An drede neuze a roas

D'ar C'hont a voa e vignon bras,
Da bini'e recommandas
E briet gant affection vras.

Glac'har vras a voe er pales,
O lavaret adieu assambles,
Hac epad eiz vloas varnuguent
N'en em velnt sur e nep hent.

Helena e devoa ganet
Daou vugel a voa caer meurbet;
He mam-gaer a roas da gredi
Penos e devoa bet daou guy.

Ar roue Herri pa glêvas,
A voe certen estonet bras,
O clêvet e devoa ganet
Daou guy evelse e briet.

Neuze e voe hi condaonet
Da gaout he bree'h deo troc'het,
Hac amaret he bugale
Unan dezi a bep coste.

Ambarqet voe var ar môr bras,
Ebars e Breiz e tisqennas.
Al lestr en devoa e digasset
Da Londres a so retornet.

Cri vije'r galon na goelje ,
Oc'h e guelet nep a vije ,
O rêi da zena d'e bugale ,
Hac hi prest da vervel digante.

Da gousqet pa en em laqas ,
Daou leon eus ar c'hoat a zeuas ,
Hac a'gassas an daou vuguel ,
Qement-mâ certen voa cruel !

Un Ermit a voa neuze'r c'hoat ,
Ha diouz ar c'hri a zeuas timat ,
Hac a gavas an daou vuguel
Etre griffou daou leon cruel.

Unan anê Bric a hanvas ,
Eguile Martin a c'halvas ;
O daou e voant gantàn maguet
Epad c'hoezec vloas assuret.

Ebars epad an amzer-mâ
E voe e Naonet Helena ,
Hac un hostisès a gavas ,
Truez outi a guemeras.

Chom a'eure da zervicha ,
Ebars an ty voa'n disterra ;
Dispriset voa gant pepini ,

Laqet voa da dorcha listri,

Ober a rê gant dilijanç,
Hep-na rebel na repugnanç,
Qement a ordrenet dezi,
En o rê oll hep contraigni.

Gûelit amâ greg ur Roue
Carguet demeus a baourente,
Rentet qen humbl ha qen izel
Dirac ar bed universel.

Sellit bremâ'n humilite,
Hounez a blich bras da Zoue,
Rac an humbl a so exaltet,
Hac ar superb so discaret.

Ar roue Herri distro a Rom,
Ha gantâ ar Roue Anton,
A erruas en e bales
Ebars ar guer eus a Londres.

Allas! eno pa êruas,
Ar c'hont Glocester a gavas,
Ha goulen neuze digantâ
Peleac'h voa eat Helena.

Nao messager voe digasset
Dirac ar Roue da lavaret

O doa digasset pep a lizer
D'ar c'hont Clocester a dra sclêr.

Mes ùn all a zeuas gonde,
A lavaras ar virione,
Penos e voa bet trahisset
Gant ar Rouanez coz assuret.

Ar Rouanez coz so condaonet
Da veza ên beo losqet,
Abalamour ma e devoa
Laqet trec'hi brec'h Helena.

Me lavaro deoc'h ar recit :
An daou vuguel hac an Ermit,
Ha penos voe an disparti
Ebars er c'hoat gant eals a gri.

An Ermit var bord ar rivyer
A yeas gant an daou vuguel :
Amàn, emezàn, o qivis,
Ganén d'am zy ho tigassis.

An daou vuguel a respontas
D'an Ermit outo pa gomzas :
N'en dê qet c'hui ta, Ermit-mat,
Eo a so a dra sur hon tat?

An Ermit neuze a lavaras

Deze gant tristidignez vras :
Allas! m'o cavas amàn lezet
Etre bleizi ha leonet.

Ha gant truez m'ho tigassas.
Ho taou ganén d'am ermitach,
Hac emeus ivez ho maguet,
Hoc'h elevet hac instruet.

An daou vuguel a lavare
Au eil d'eguile amezé :
Pa n'en dê an hermit hon tad,
Deomp-ini bremâ da glasq hon mad.

An ermit a voe trist meurbet,
Pa o c'hlèvas o lavaret
Ezajent allas! da glas o mat,
Pa ne voa qet ên voa o zad.

Pa yoant o tiscours evelse,
Erruout merdaidi ene :
Bremâ ez eus c'hoezec vloa
E leqezomp amà Helena.

Gant anqen vras digonsolet
D'e daou vuguel e doa collet,
N'e devoa biec'h nemet unan
Da zicour daou vuguel biau.

Neuze e lavaras Martin,
Brjc, va breur, deoinp bete'r fin,
Elèc'h ma plijo gant Doue hor c'hass,
Ma cavimp hoi anam ur vech c'hoas.

Merdaidi, ni ho suppli,
Plijet gueneoc'h hon ambarqi,
Ma zaimp en hano Doue
Da glasq hor bro hac hor c'hontre.

Ar Merdaidi a respountas
D'an daou vuguel pa o c'hlèvas :
Deut en hon lestr hac ambarqet,
Ni ho laqai en douar assuret.

En Allamagn ec'h arruiont,
Hac arc'hant dezo a rojont;
Ouspen e rojont da leina
D'an daou vuguel gant cals a joa.

En Baviere pa voant arru,
E zeont o daou a ru da ru,
Ma o guelas ar Rouanes
Ebars er ru eus he fales.

Ma commandas d'he messager
Mont da guerc'hat an daou vuguel,
Hac qer caër oant evel an de,

Clorianda o admire.

Digasset oant neuze dirazi,
Roet e voa deze da zebri :
Neuze evel tud affamet
Ne squizent o tebri o boued.

Re hir ven ma conten antier
Ar brezel voa er bro Bavier ;
Mes beza voant victorius
An daou vuguel dre c'hraç Jesus.

Martin a voa un den vaillant,
Hac ebars er gombat sanglant
Laza a ras cals Sarazinet,
Ha cals eus an Turqianet.

An Itron Varia-Boloigne
O sicouras sur eu deiz-se,
Hac evit caout ar victoar
Dre c'hraç Jesus var an douar.

Da Tour e teujont ac'hane,
Ur guær a so en Tureune,
Sant Martin a voa aumonier
Da rêi soulach d'ar beorien qer.

O mam ivez a erruas
En Tour gant ur baourente vras,

Pa voa Martin o listribui
An aluzen da bep hini.

Goulen a eure diouti,
Pa deuas da zellet outi,
Pe a leac'h oc'h-hu deut amâ?
C'houi n'en doc'h qet eus ar vro-mâ.

Commanç a ras neuzé e galon
Da zonet d'e biqat qen don,
Neuze e teuas sonch dezâ
Ebars en e vam Helena

Diaguent en devoa clêvet,
Evel ma hon eus rapportet,
E voa troc'het ur vrec'h dezi,
Hac en dont da zonjal enni.

Neuze en em anavejont,
Gant joa vras en em zaludjont,
Autrou Jesus, eme Helena,
Va bugale goès a velân.

Na zeziren qet qent mervel,
Nemet guelet va daou vuguel:
Autrou Jesus, Roue an Trôn,
Homàn zo consolation
Da eur vam e devoa collet,

Hé daou buguel ę deus çavet.

Adieu, emezi, va bugale,
Mont a ràn breman cu han. Doue,
Ho pet ac'hanon sonch ha memoar,
Va bugale guer, var an douar.

M'ém bezo sonch ac'hanoc'h ive
Pa vin e rouantelez an ên,
Evit ma vezimp oll assambles
Er barados gánt an æles.

FIN.

E Montroulez, e ti Lédan.

